

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

184. An Sacerdos non celebrans, sed sumens Eucharistiam ab alio
Sacerdote in peccato mortali, teneatur quam primum confiteri? Ex p. 9.
tract. 3. res. 28.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

cum Petro Cornejo tom. 2. in 3. part. tract. 4. disp. unic. quest. 80. dub. 3. num. 3. ubi sic ait: Quæres an hoc præceptum quamprimum confitendi, obliget non solum quando non fuit præmissa confessio, sed etiam quando qui præmisit confessionem, oblitus fuit alicujus peccati mortalis, cujus post celebrationem recordatus est? Respondeo negativè, & ratio est, quia Concilium id præcipit quando non fuit præmissa confessio. Ita ille.

Intellecta doctrina hujus §. multi ex supra dictis casibus facile dissolventur, & pro contento à lin. 6. hujus §. in Ref. 1. post præteritam, & pro contento à lin. 9. hujus §. supra late in Ref. 172. & in aliis ejus primæ notæ & pro contento in §. ult. hujus Ref. supra in Ref. 146 & in aliis §§. ejus primæ annot.

2. Notandum est etiam hic ad tollendos scrupulos cum Hurtado disp. 9. de Euchar. diff. 7. & alios, quod dictum præceptum Concilij tantum fuit latum pro celebrantibus, qui consicij mortalis, & non habentes copiam Confessarij, & urgente necessitate celebrantur absque prævia confessione, ideo qui celebravit absque conscientia mortalis, quamvis post celebrationem recordetur mortalis ante celebrationem commissi, non tenetur eo præcepto, neque qui celebravit conscientis mortalis, si erat copia Confessarij, aut si non urgebat necessitas celebrandi.

3. Notandum est etiam hic obiter quoddam si quis in scamno communicantium recordetur mortalis, posse absque prævia confessione communicare, secundum Henriquez, ut alibi dictum est, etiam seclusa nota, & scandalo, in quo videtur excedere. Sed præpositus ubi supra num. 19. quia communiter potest lubesse periculum infamiae, putat in tali casu communicaturos posse sine scrupulo manere, nec expedire ut instituant confessionem ministraturo Eucharistiam.

RESOL. CLXXXIII.

An si quis, urgente necessitate celebrandi, casum reservatum cum omnibus aliis peccatis confessus sit cum inferiori Confessario, teneatur postea quamprimum ex præcepto Concilij Tridentini, sess. 13. cap. 7. confessionem facere cum Superiore?

Et notatur, quod verba ista quamprimum intelliguntur, ut Sacerdos postea confiteatur suo tempore nempe ante aliam celebrationem? Ex part. 5. tr. 13. & Misc. 1. Ref. 64.

Sup. hoc fu. §. I. Casus est curiosus, & potest faciliter in præcipua in Ref. 172. §. ult. à lin. 6. & in Ref. 279. §. ult. post mediam, cursum in vers. Et eodem modo.

§. I. Casus est curiosus, & potest faciliter in præcipua in Ref. 172. §. ult. à lin. 6. & in Ref. 279. §. ult. post mediam, cursum in vers. Et eodem modo.

Casus est curiosus, & potest faciliter in præcipua in Ref. 172. §. ult. à lin. 6. & in Ref. 279. §. ult. post mediam, cursum in vers. Et eodem modo.

Casus est curiosus, & potest faciliter in præcipua in Ref. 172. §. ult. à lin. 6. & in Ref. 279. §. ult. post mediam, cursum in vers. Et eodem modo.

Sup. hoc si gnanter in Ref. 1. 10. præterita cursum in dicto §. ult. in principio.

§. I. Casus est curiosus, & potest faciliter in præcipua in Ref. 172. §. ult. à lin. 6. & in Ref. 279. §. ult. post mediam, cursum in vers. Et eodem modo.

fessarij celebrat absque nova confessione.

2. Non desinam tamen hic obiter adnotare pro intelligentia illorum verborum Concilij quamprimum, hæc P. Lugo asserere, ubi supra num. 158. Alij dicunt verba ista intelligi ut Sacerdos postea confiteatur suo tempore, nempe ante aliam celebrationem, quam sententiam saltem, per principia extrinseca probabilem esse docet idem Diana loco citato, & pro ea assert Stephan. Fagundez de præcept. Eccles. tract. 3. lib. 3. cap. 8. num. 9. Molfesum in summ. tom. 1. tract. 3. cap. 10. num. 28. & Petr. Binsfeldium in Enchir. Theol. past. cap. 4. verum ex his auctoribus solus Fagundez id dixit absque alio auctore, vel ratione. Nam Molfesius loquitur ibi expressè de laico communicante, urgente necessitate absque prævia confessione, & de illo dicit debere habere contritionem cum proposito confitendi non statim, sed suo tempore, pro quo assert Suañum & alios auctores, qui certè id non dicunt de Sacerdote celebrante. Petrus verò Binsfeldius citatur à P. Diana, non designata parte illius operis; oportet tamen quoddam in 1. part. non cap. 5. sed cap. 6. in quo tractat de illa obligatione Sacerdotis, sed ibi nullo modo insinuat ejusmodi sententiam, non potest ergo manere probabilis propter sola principia extrinseca, quæ non habet alium auctorem, nisi unum, & est contra omnes alios. Huc usque Lugo. Sed advertat Lector, Molfesum & Binsfeldium in favorem sententiæ Fagundez non esse à me citatos falsò, unde puto eorum codices quos penes se retinet amicissimus vir, non rectè impressos esse, ut ex incuria & ex reiteratis editionibus sæpè accidere solet, & ideo Binsfeldius, quem penes me habeo, in Enchir. Theol. pastor. part. 1. cap. 5. §. 9. concl. 6. sic ait: Quando Sacerdoti existenti in Altari in mentem venit aliquod peccatum mortale, quod non est confessus, tunc sola contritio sufficit; verum tenebitur absolutò sacrificio quamprimum poterit confiteri, id est, antequam amplius celebret. Sic ille. Molfesius autem in summ. tom. 1. tract. 3. cap. 10. num. 28. sic asserit: Est igitur alia secunda & vera limitatio ex parte celebrantis, si nempe inchoasset sacrificium, nec posset illud relinquere, vel ob scandalum, vel quia cæpta esset consecratio, & recordetur se esse in peccato mortali, vel quia post cæptum sacrificium cogitatione peccasset mortaliter, & sic de aliis; si non posset vocare Confessarium, cui confiteatur, dum non potest commodè confiteri, nec sacrificium inchoatum relinquere, potest, imò debet complere; conetur tamen contritionem habere cum proposito confitendi citius, quod licet tutius sit & securius statim confiteri post completum sacrificium, data copia Confessarij; hoc tamen non est de præcepto, & satis est pro adimplendo præcepto si confiteatur suo tempore, nempe ante aliam celebrationem. Hæc Molfesius, licet citet aliquos qui hoc non asserunt; teneatur igitur sententiam Fagundez alij duo Auctores; verum, ut dixi, ex rationibus à priori mihi non placet.

RESOL. CLXXXIV.

An Sacerdos non celebrans, sed sumpsit Eucharistiam ab alio Sacerdote in peccato mortali, teneatur quamprimum confiteri? Ex part. 9. tract. 3. Ref. 28.

§. I. Respondeo negativè: quia cum hoc præceptum sit penale, extendi non debet, nisi ad eos, ad quos verba ipsa Legislatoris in propria significatione sumpta extendunt: atqui verba Concilij in propria significatione sumpta non se extendunt, nisi ad Sacerdotes celebrantes, ergo non debent

debet ad alios extendi. Minor constat ex ipsis verbis Concilij nam postquam citato cap. 7. declaraverat, qualis preparatio, tam laicis, quam Sacerdotibus, necessaria esset ad Eucharistia perceptionem, in fine capitis de solis sacerdotibus statuit, quod si urgente necessitate absque pravia confessione celebraverint, quamprimum confiteantur. Colligiturque ex fine ipso Præcepti, qui est, ne sacerdotes, quibus ex officio celebrare incumbit, prætextu urgentis necessitatis sæpè celebrent sacramentali Confessione prætermissa. Itaque ex his patet, quod sacerdotes, qui more laicorum communicant, non sacrificans, hac lege Concilij sess. 13. cap. 7. non obstringitur: quia ille non se gerit tunc, ut sacerdos, sed ut laicus: ergo tunc legibus tantum laicorum astringitur, & non sacerdotum. Tum, quia, ille tunc non celebrat: sed Concilium loco citato, loquitur solum de sacerdote celebrante, in illis verbis: *Quod si necessitate urgente Sacerdos absque pravia Confessione celebraverit, quamprimum confiteatur*: ergo sacerdos, qui more laicorum non celebrans communicat, non ligatur lege prædicta Concilij Tridentini. Et ita hanc sententiam tenent communiter Doctores; & solum ex illis adducam Magistrum Serra in 3. p. q. 80. art. 4. ubi sic ait: [Hoc Præceptum ad laicos, & non sacerdotes, qui absque pravia Confessione, urgente necessitate, communicaverint, extendendum non esse, communiter dicunt DD. ij enim non quamprimum, seu prima data occasione tenentur confiteri; sed possunt differre confessionem, quousque necessitas communicandi iterum inestet. Et idem videtur esse de sacerdotibus, qui non celebrando communicant, cum solum dicatur: *Si Sacerdos celebraverit*. Ita ille, cui ex eadem Familia adde Artajum in 3. part. quest. 80. artic. 4. num. 29. & me citato, Leandrum de Sacram. tom. 2. tract. 7. disp. 7. q. 48.

RESOL. CLXXXV.

An laicus, qui urgente necessitate, vel non habens copiam Confessarii, sumpsit Eucharistiam, teneatur quamprimum confiteri?
Et notatur, quod si homo immemor peccati mortalis non est confessus ante communionem, & ad linenum Altaris recordatur alicujus peccati mortalis, tenetur confiteri de illo, & sic Eucharistiam sumere; si vero ante Communionem confessus est, & ad linenum Altaris recordatur alicujus peccati mortalis oblitus in confessione, tunc non tenetur de illo contere, sed proponere illud confiteri suo tempore? Ex part. 9. tract. 3. Ref. 27.

§. 1. Affirmativæ sententiæ adhaeret Emanuel Sa verb. Confessio, n. 5. & verb. Eucharistia, n. 24. Azor, tom. 1. lib. 10. cap. 31. q. 9. Henric. lib. 8. c. 45. Navar. & alij, quos alibi citavi: quia Concilium generaliter declaraverat, & præceperat, nullum omnino posse, qui conscientiam peccati mortalis habet, communicare absque pravia Confessione: quando ergo infra ponit, quod si necessitate urgente sacerdos absque pravia Confessione celebraverit, quamprimum confiteatur; videtur tunc relinquere idem judicium de illis, qui sic communicant, de quibus hoc non ita expressit, forsitan quia in laicis rarior occurrit necessitas sic communicandi. Aliam rationem reddit Henriquez: Præceptum enim divinum, inquit de Confessione, sicut & Præceptum restitutionis, includit quandam negationem, ut impleto semel termino, & cessante exultatione obliget statim Deo per Confessionem satisfacere.

Hanc etiam sententiam tenet Michæl Zanardus in dict. Theolog. part. 1. de Sacrament. Eucharist. cap. 7. non propter verba Concilij, ait ipse, quoniam tantum de Sacerdote sunt, sed propter finem ejus quia Concilium videtur supponere hoc esse Domini Præceptum de communicando cum Confessione precedente: at, quia necessitas non habet legem, idè communicaturus in necessitate, intelligit se à Domino potestatem habere communicandi sine Confessione, sed non absolute, cum Præceptum sit superioris, sed pro tempore tantum necessitatis. Unde, ne videatur Domini Præceptum spernere, debet quamprimum confiteri, & est communis modus dispensandi Superiorum minorum, dum in Præceptis Superiorum majorum dispensant; non absolute, inquam, quia non possunt, sed pro tempore pro quo possunt.

2. Verum non est recedendum à sententia negativa, quam alibi docui, & nunc iterum doceo: quia in explicanda lege positiva standum est verbis, neque obligatio est extendenda amplius, quam verba legis in proprietate intellecta requirunt: cum ergo verba Concilij loquantur tantum de Sacerdotibus, non sunt extendenda ad laicos. Unde patet responsio ad fundamentum primum aliorum: neque enim in positivis legibus procedit argumentum à pari, aut majori; quamvis nec omnino par sit ratio, quia potuit Concilium hoc peculiariter injungere Sacerdotibus, ne iterum necessitate urgente cogantur absque Confessione pravia celebrare; quia copia Confessoris tunc iterum deerit, quam antea neglexerint. Nec convincit ratio Henriquez: quia in primis peccatum commune est omnino sententia, quod non ex Præcepto diviso teneatur Sacerdos postea quamprimum confiteri, sed tantum Ecclesie. Deinde, quia quando Præceptum divinum urget tantum hic, & nunc ex occasione certi eventus, & propter impedimentum aliquod tunc impleri non potest, non semper necessarium est, quod actus ille Præcepti statim exerceatur sublato impedimento, si transierit simul occasio, ratione ejus pro tunc quis obligabatur. Ut si quis in periculo sit moriendi, jure divino tenetur Viaticum sumere; si tamen facultatem pro tunc sumendi non habeat, & morbus allevietur, & sanetur agrotus; non tenebitur postea quamprimum communicare. Neque satis explicat Henriquez, quomodo in casu posito urget Præceptum aliquod negativum. Itaque contra Navarrum dicendum est, quod in Præceptis, præsertim poenalis, quale est hoc, non est attendendum, quid Legislator interrogatus statuisset, sed quid de facto sua lege statuit. Cum enim lex non obliget, ut existens in mente Legislatoris, sed ut scripto, aut verbo expressa; etiam si Concilium in mente habuisset, aut interrogatum hoc ipsum de Laicis statuisset; quia tamen hoc non statuit, laicos non obligat: quia sola voluntas interna Legislatoris subditos non obligat. Et ita nostram sententiam tenet, me citato, Leandrum de Sacram. tom. 2. tr. 7. disp. 7. q. 48. Mercurus de Sacrament. q. 80. art. 4. dub. 3. Granada in 3. part. contro. 6. tract. 10. disp. 7. n. 15. Lessius in 3. part. q. 80. art. 4. n. 11. Suarez disp. 66. sect. 7. & alij Doctores communiter, quos hic usque ad nauseam possem adducere: unde sententiam affirmativam putavit parum probabilem Joannes Præpositus in 3. p. q. 80. art. 5. dub. 4. n. 20.

3. Sed post hæc scripta inveni Henric. in Conf. mor. c. 34. n. 22. circa præsentem difficultatem sic asserere: [El hombre, que no teniendo conciencia de pecado mortal, llega à comulgar, sin averse confesado, y estando con el paño en la mano se acuerda de algun pecado mortal, està obligado à hazer

Alibi in Ref. not. præterita.

ITON
PENA
10 II
E III